

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 20. Hypocritæ benè &c. Illis est os bonum, cor malum, traditiones habent iniquas; Ecclesia sanctas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

§. 20. Hypocritæ bene &c. Illis est os bonum, cor malum, traditiones habent iniquas; Ecclesia sanctas.

61
7[10.29.13]

AD perpendicularum cadit, quod veritas contra illos subiungit: *Hypocritæ, bene prophetatus de vobis, Isaias, dicens: populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longe est à me.* O fictos hypocritas! quàm probe nouit vos qui vos descripsit, populus verbo bonus, corde malus. Quis illos videat suis in verbis, externis adeo cõpositis, vt Diuino honori consuleretur, idq; adeo strictè; vt filijs præciperent, prius parentibus, quàm Deo desissent, & Dei cultum eiusq; sacrificia parentum vitæ longius anteferrent: & in hoc ipso cor habebant Deo eiusque obsequio adeo cõtrarium, vt nihil eo minus cogitarent, nec Dei famulatum sed auarum suam illuderent, promouere cupiditatem: ac in verbis illis exterioribus impia sua conarentur confirmare sacrilegia, velut adultera, quæ nihil frequentius habet in ore, quàm maritum, nec est aliquid cui magis laboreti satisfacere, quàm proco suo gauderi, & quidquid ore dixerit ad mariti honorem, hoc eõ tendit, vt securus impuro suo consulat scortatori. Pharisæos vt tales graphicè descripsit David: *Dilexerunt enim in ore suo, & lingua sua mouisti sunt eis: cor autem eorum non erat rectum cum eo, nec fideles habuit sunt in testamento eius.* Hæc erat illis apprimè familiaris iniquitas, sub prætextu Dei deprecandi pauperes, suæ satisfacere cupiditati. Iam à temporibus vatis Malachæ querèbatur de illis Dominus: *Operibus lacrymis altare Domini, sicut & iniquis, ita vt non respiciam vltra ad sacrificia.* D. Hieron. D. Cyprian. & Theodoretus arbitrantur, Dominum hic lacrymas intelligere parentum, indigentium, laborantium, qui dum se lugent fame intoræse, quibus nec filij pro debito prospiciunt eo nomine, quod munerâ Deo consecrarent, inopes autem sibi lamentabantur auferri facultates titulo victimarum, qui ad altare cõfugiebant, vbi rala Deo litabantur sacrificia, talem deplorantes barbariem, quâ ab ipsis iniuste opprimebantur, ob iniquas illorum traditiones: idcirco dicit, quod operiebant altare lacrymis, ploratu, singultibus, eo quod parentes suos, pauperesque ad lacrymas plandusque compellerent: quia titulo oblationis in altari, illos fame languescere, & calamitatibus emori permittebant. His suppositis, videte (inquit) qua facie vestra suscipiam sacrificia donaque mihi

I. Similitudo.

Ps. 77. 36.

Malach. 2. 2.

consecrata: *Non respiciam vltra ad sacrificia.* Verumtamen multo prius tempore illos descripsit David (vt notat D. Chrylost.) *Vt dicitur inimicum & vitorem.* Alij legunt (ita ipse) *Inimicum & defensorem.* Ad litteram loquitur de hac Pharisæorum Scribarumque coluic. Num hinc certus exercitum? Tuus inimicus, tuus non est defensor, sed persecutor. Illi ergo duo conuinctim simul habent, defensores sunt, & inimic; Dei, honoris eius defensores ore & verborentur, & eiusdem inimici, corde scilicet peruerso; & labijs, ostendentes hoc primum eorum & vltimum esse studium, vt Deus honoretur, at quod corde studiosius intendebant, hoc erat, quod in eius vergebat inuirtam, legisque præuicationem. Vnde, inquit, *Sine causa colunt me, docentis doctrinas & mandata hominum.* Cultus ille verius est dedecus, qui nititur traditionibus, moribus, doctrinis, mandatis, legibusque mortalium.

Auditis his verbis Lutherus, Caluinus, ceteraque fax nostri temporis hæreticorum, curatim profiliunt, vt quibus eorum iudicio, condemnata reijciuntur omnia summorum Pontificum prælatorum instituta, ceremoniæ Ecclesiæ, tum traditiones in illa confirmatæ, consuetudines ex illa dispositione Pontificum, Præfulumque stabilitæ. Omnia hæc (inquiunt) traditiones sunt, leges sunt, mandata sunt hominum, ab ipsis introducta, quorum nec vnum diuinâ lege præscriptum inuenias. Hoc vt impium, hæreticum & execrandum respondo. Vnde respondeo primo: verbis illis Saliator nolter leges nostrorum superiorum, nigro non damnat calculo quasque pontifices instituerunt optimo Ecclesiæ regimini conuenientes: quinimo, si penitus inspicias (teste D. Bernard.) eas Christus approbat, expresseque mandato nobis iniungit, illis humiliter vt obediamus: *Omnia quacumque dixerint vobis seruare & facite. Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit.* Nec non Apostolus hoc decreuerat: *Obedite præpositis vestris & subiacete eis.* Quocirca Christus superiorum promissum non damnat mandata, sed illa, tantum quæ Dei legibus aduersantur, quæ non sunt S. Ecclesiæ prælatorum instituta, quinimo illis maxime sunt conformia, eaque mente præscripta, vt leges diuinæ commodius obseruentur. Vnde leges sunt instituendæ, ipsis, prælati ab superioribus præ oculis habentibus Dei leges, vt suæ illis conformes instituant. Sic Deus ordinauerat vt Rex solio præsidens regali, velut curiam congregans, & leges instituitis regno subordi-

rias, primo sibi Decalogum Dei que legem præ-
tuleret inspirandam: Postquam sceleris in solio
regni sui, & scriberet sibi Demeronomiam, &c.
ut quotquot conderet leges, statutaque firmaret,
sicut legi per omnia convenirent, ejulque iu-
ridicæ consuetudinis. Hoc nobis impletum as-
firmat S. textus in Rege Ioas, quem adhuc pue-
rum septennem Jojada Sacerdos in regem po-
pulo proposuit: sic de eo legimus: Et imposue-
runt ei Ioadina, & testamētum, dōd, rursusque in
manu eius tenendam legem, &c.

Dico secundo: à Salvatore nostro non repre-
hendi traditiones, mores & instituta à patribus
antiquis introducta in Ecclesiam, de manu tra-
dita ad manum ad nostra vsq; e tempora: quini-
mo potius vult illa inmolabiliter observari, & ut
nobis ab earum caueamus oppugnationibus. Ita
namque movet Apostolus: Denuntiamus autem
vobis, si aures, in nomine Domini nostri Iesu Chri-
sti, ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante
in veritate, & non secundum traditionem, quam
acceperunt à nobis. De quibus fufius D. August.
Non reprobo de duobus sponsæ vberibus intello-
sum, quibus filias alit, quam tantopere sponsam
extollit, nimirum per illa S. intelligi scripturam
& non scriptas traditiones quibus S. Mater Ec-
clesia filios suos nutrit Catholicos. Mōdo nos
alio verbo Dei scripto, modo verbo per legitimas
expōsitō traditiones: ut ait D. Dionysius quæ-
dam lanuarius obiecit D. Augustino quæstiones;
in quibus significat, se non leuiter per hoc in Ec-
clesia turbari, quod tot, tamque sibi discrepantes
notaret in Ecclesia consuetudines. Illi respondet
duabus epistolis D. Augustinus in centesima
decima octava, supponit Christum iegum impos-
suisse Ecclesie suauissimum, pauca scilicet sa-
cramenta, facilia, proficua, miranda, paucaque
leges charitatis. His addit Ecclesia, seu Apolto-
li, siue Concilia alia quedam instituta seruanda
fidelibus. His exceptis, in cæteris, quæ illis non
sunt contraria, nec se opponit Ecclesia, tenetur
(sic ipse) quis communem sequi consuetudinem.
Hoc exemplo probat, quod cum matre profectus
Mediolanum notavit ibi seruari ieiunium: Cœ-
pit perturbari, & fluctuare quid ageret, propter ip-
sam cōsulat beatissima memoria virum Ambrosium,
respondit. Se nihil docere me posse, nisi quod ipse
faceret, quia si melius nosset, id potius obseruaret.
Et adiunxit: cum Romanus venio, ieiunio Sabbato
cum hic sum, non ieiunio sic & tu, ad quamcumque
Ecclesiam forte veneris, eius mores serua, si cuspian-
tu non esse scandalo, nec quemquam ibi. Hoc cum
matris tenuissimè, libenter amplexa est. Ego vprò

de hac sententiã etiam atque etiam cogitans, ita
semper habui, tanquam eam celesti oraculo susce-
perim. Senti enim sãpe dolem & gemens multis in-
firmorum perturbaciones fieri per quorundam fra-
trum contentiosam obstinãtiam. & superstitiosam
timiditatem. Quia in rebus huiusmodi, quæ nec v-
niuersalis Ecclesie traditione, neque vna corrigenda
vilitate ad certum possunt terminum peruenire,
tantum quia subest qualiscumque ratiocinatio cogi-
tantis, aut quia in sua patria sic ipse consuevit tam
linguosa excitant quæstiones, ut nisi quod ipsi sa-
piunt, nihil recti existimant. Prosequitur D. Au-
gustinus: Violam famè quietem, & pacem suam de
superflua quæstione vixitudo. Et aliter procedi-
tur. Ipsa quoque immutatio consuetudinis etiam qua
admittit vilitatem, nouitate perturbat. Admirabi-
lis doctrina, quæ vim probat quæ traditiones, &
cuiusque Ecclesie pollent alluetudines, quæ non
contraducunt doctrinæ Christi, Apostolorum,
Conciliorum, & vniuersalis Ecclesie traditionis
quatenus intelligatur, quo quisque casu vinculo
seruare teneatur.

Hinc liquet omnibus, sanctas esse consuetu-
dines, leges, & statuta, quæ religionum funda-
tores condiderunt, quæ necdum contraria non
sunt diuinæ legi, atque Evangelicis consilijs, in-
super ad eorum maxime iuuant obseruantiam.
Ita ponderat D. Hieronymus quando siue vllis
ambagibus per prophetam Hieremiam Dominus
commendat filios Ionadab, eo quod in israel tra-
ditiones & statua seruarent sibi à patre extrema
mortis hora præstituta, non vinum biberent, non
in domibus habitarent, non quid proprium pos-
sederent, &c. quæ omnia diuinæ adeo placere,
maiestati, ut in tanta obedientiæ & paternorum
obseruantia mandatorum compensationem, præ-
mia illis promiserit præclarissima? Pro eo quod
obeditis præcepto Ionadab patris vestri, &c. Non
d. fiet vir de stirpe Ionadab filij Rechab stans in
conspectu meo cunctis diebus. His congruè per-
pendit D. August. cui titulus inscribitur. Psal. 18.
mus ipsi David filiorum Ionadab. Ionadab homo
fuit quidam commendatus nobis ex propheta Hie-
remia, qui suis præceperat, ut vinum non biberent,
neque in domibus resid. rent, &c. Præceptum autem
patris filij tenuerunt, & ex hoc benedicti à Domi-
no meruerunt.

D. Avri. cap. 4.

L. a. cōtra Ionania. V.

Maiorum instituta laudabiliter obseruantur.

Terre. c. 35.

D. Avri. Psal. 70.

In Ps. 70. Tom. 2.

§. 21. Doctrinas & traditiones hominum: Ecclesie ceremonie sancte sunt, tanquam necessariae, ut idcirco illas impugnant haeretici.

Dico tertio: non proscindit Christus ceremonias Ecclesie Sanctas, per ipsam eiusque praesules introductas: quales sunt aquae benedictae: lauatorium, luminaria, lampades in altaribus, ornatus, tapetes in templis, imagines, vestes benedictae, vasa sacra, ceremoniae consuetae fieri in administratione Sacramentorum, item illae, quas corporis exultemus genuflexionibus, prosternationibus, capitis apertionibus, humiliationibus &c. Etenim vult Deus, illi seruiamus, nedum animam sed & corpore, nedum actibus spiritualibus, sed corporalibus. Si quis tibi concederet, campum seu hortum ea obligatione, ut illi ex eo fructus referas, illi solos fructus offerre obligaris: si duos concesserit, non sufficit illi vnus horti fructus deferas, sed vtriusque, Angelis vnicum Deus tribuit hortum: sunt enim puri spiritus, vnde & ab illis actus tantum exigit spirituales: homini vero duos tribuit campos animam & corpus: quisque proprios & ab alio distinctos profert fructus, vtrique Deo sunt offerendi, actus & opera spiritus, & corporis, neutri negligendi. Congruè nos Deus Apostolus dicit domesticos

Ephes. c. 2. Dei: *Estis domestici Dei*, volens illi coniungamus illud Salomonis ex declaratione D. Augustini: *Omnes domestici eius vestiti sunt duplicibus*, *Prou. 31. non timebit domus sua à frigidibus nivis.* Dei domestici illi sunt, qui in domo eius, id est Ecclesia commorantur; illi duplicibus vestiuntur.

II. Ab illo desumit metaphoram, qui hyemis tempore corpus contra frigoris asperitatem vestiturus, duplicibus vitur, vno lineo interiori, seu carbato, ex quo textitur indusium, altero laneo exteriori. Vestitu illo duplici Dei vestit Ecclesia domestici: *Quasi lana & linum, & operata est consilio manuum suarum.* Linum & Lana. Si solum lineum assumpseris indusium, frigore contabescet, si solum Laneum, laboribus, sordibusque commutrescet. Haeretici sola subucula vestiuntur interiori, opera tantum admittunt cordis spiritualia, & frigore congelantur, extincto calore charitatis, Pharisei tunicam tantum praefulgent exteriori, ceremonijs exterioribus, vnde tantam contrahebant scelerum immunditiam, ut animam depauperentur. Eccle-

I. Similitudo.

Similitudo.

Prou. 31.

sa filij, domestici Dei, duplicibus vestiti: tunica interiori & exteriori, operibus spiritus & corporis, illa namque exteriora, calor interno conseruando, sine quibus refrigerij, auxiliantur.

Natura uedum fructus producere comena, quibus uelutis, insuper & folia, & corticem progenerat, licet vtriusque sis ablaturus, ut patet in pomis punicis, aureis, persicis, &c. his enim fructus in esse conseruantur. Arboris substantia in corde seu medulla later, illam nihilominus duro circumdat natura cortice: hoc enim detracto, medulla siccat interior, illicque contingit illud Iouis: *Ficum meum decorticantus Galatib facti sunt rami eius.* Idcirco haec demonis astutia, quò sancta possit extringuere sacramenta, per haereticos durum huic conatur ceremoniarum exteriorum corticem, quibus vitur Ecclesia demoliri. De hoc canit psaltes regius: *Quonia malignatus est inimicus in sancto; Huiusmodi contra Ecclesiam molitur diabolus. Quid agit: Quasi in sylua lignorum securibus excidit iannas eius in idipsum: in securi & ascia decerunt eam.* Conati sunt emittere & infringere portas quasi qui pinus in pinatio securibus excidit: *In securi & ascia.* Quis asciam attolit pinibus excidendis? An securis non sufficit, Ascia cortici detrahendo seruit, hac quippe lignarius vitur: securi truncus prosternitur.

Intendit diabolus suis cum ministris truncos excidende sacramentorum; in eum suum primo fatagit arboris corticem detrahere, ceremonias videlicet exteriores sicisco toties illum tanto impugnat ardore: illis enim ablatis, illico prosterinet arborem, & illud Ieremie licet illi effari, *Non est uia in in uicibus, & non sunt eius in scilicet, solum defluxit: vitis ficusque decute folia, & confestum omnis exarescet fructus.* Ea de causa natura folijs arbores uelut, ut fructus seruetur incolomis: quid enim fructus ager adhuc tener, si contra folijs ardotes folijs reatus non defenderetur? Procul dubio omnino secatus, & exustus interior: huic igitur folia decerunt, illa disperge, & fructum perdidit. Excedunt de uinea ficus; folia, ser sententiam, actum est de fructibus sancta in Ecclesia ceremonie folia sunt ad ornatum, ut illis factus testus; seruetur fructus, fides (inquam) Sacramentorum, & cultus diuinus, ordo psallerendi & orandi in Ecclesia ornamenta frontispicia altarium in quibus missa celebratur, ornatus elegantissimus, liquet haec omnia folia cenferi, sed ut fructus adhuc in fidelium pectore tener seruetur incolomis.

